

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svitlobo dane od krajske kmetijske družbe.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Kleinsch.*

Tečaj VII.

V sredo 24. kozoperska (oktobra) 1849.

List 43.

Visokospoštovanemu gospodu

Lukatu Martinaku,

učniku jezikoslovja na c. k. gimnazii Ljubljanskim
hvaležni učenci 6. gimnaz. klase o njegovim godu. *)

Na polji rožice več ne cvetijo,
Brez cvetja so, kar je po gaji trát, —
Le malokje se redko še dobijo,
Kér dala zemlji je slovó spomlád,
De mógli venec, ah! iz njih bi zviti,
Za danšnji god ga Tebi podariti.

Alj vonder nam iz mladih serec pognala
Je roža lepši mem' planinskih rož:
Imé ji je ljubezen in zahvala,
In upamo, de vzel za dobro boš
Daritve naše majhino vezilo,
Kér se v hvaležnih sereh je rodilo.

Od kar Te nam osoda je darila,
Očeta častimo Te celi čas,
Ljubezen vsaka je beseda bila,
Ki rahlo si izústil jo do nas,
Vemò ljubezni Tvoje opomíne,
Vemò de ljubiš nas, kot oče sine.

Učil hoditi si nas prave póta,
Učiš naj bratje bomo med sabó —
Povzdigvati čez druge se, je zmóta,
Psovati bratu brata ni lepó,
Kér vsi ljudjé vesolniga smo sveta
Si bratje, sini eniga očeta.

Učiš nas Grekov kdajnih glas jezika,
Sò starimi nas znaniš Greki ž njim;
In kremlja imamo Te učenika,
Ki ga govoril je mogočni Rim,
In njega, ki po Nemškim gospoduje,
Nas z bližnjimi sosédi soznanuje.

In zdej, kar časi bolji so dospéli,
Domáč de jezik več ne bo zatert,
Kar černi tisti časi so zveneli,
Ki materinski glas jim bil je čert,
Imamo serčniga Te učenika
Domačiga tud miliga jezika.

*) Pričijočo poezijo so posvetili učenci svojimu ljubljenu učniku jezikoslovja, in nas prosili, de naj jo natisnemo v Novicah, katerim željam toliko raji vstrežemo, kér duh, ki v ti pesmi vlada, ne časti le učenika, temuč tudi učenice, ki — vsi goreči kakor se spodobi za materni jezik — po poduku svojiga učenika s pravo ljubeznijo tudi druge jezike objemajo. Vredništvo.

Ljubezen do premile domovine
Globoko v mlade serca nam sadiš,
Domovja vredne izrediti sine
Nas, Sebi izročene, le želiš;
Edine to so serčne Tvoje želje:
De sebi in očestvu smo veselje. —

Kako pa moremo za té in take
Se zahvaliti vredno Ti dari?
Zeljá sicer so polne serca vsake
Pa zrêč' jih, jezik nima besedi,
Se vredne hočemo jih s tim storiti,
De hočemo se v prid jih poslužiti.

Obljubimo Ti dans ta dan veselja,
Ljubiti se kot bratje med saboj,
Edini biti, kér to Tvoja želja,
Kér uk je ta resničín večno Tvoj:
De z druženo močjó in le edini
Zamoremo pomoči domovini.

Obljubimo do konca Ti življenja
Živeti domu ljubimu v korist,
Do zadnje ure napčniga vedenja
Do domovine vsak ostal bo čist,
Obljub'mo biti vredni sini Slave,
Po môči radost mile očetnjave.

In zdej povzdignemo pa svoje glase
Iz serca puhtajoče na nebó:
De mili Bog ohranil dolge čase
Bi nam Te še, in kličemo glasno:
„Nebeški Oče! Živi mnoge léta
Mladosti v prid še ljubiga očeta!“

Iz popolnoma gnjiliga sadja nar boljši jesih (kis) napraviti.

To je gotovo nar veči kmetijski čudež, take reči v prid obrniti, od katerih ljudjé mislijo, de so za nič in le za preč vreči. Tak čudež je tudi iz popolnoma gnjiliga sadja práv dober jesih napravljati.

Kdor ni poskusil, še verjel ne bo, de se da iz gnjilih jabelk in hrušk ne le práv dober, ampak še veliko boljši jesih napraviti, kakor iz nar lepšiga, clo nič gnjiliga sadja, in sicer še veliko več se ga da napraviti in veliko prej. Kdor bo pa to sam poskusil, se bo prepričal, de resnico govorim, in bo pustil svoje sadje, iz kteriga si misli jesiha napraviti, raji sognjiti, kakor pa nesognjiti za jesih porabiti.

Malo hiš je, ki bi ne imele nekoliko sadja za zimo prihranjeniga. Med sadjem se pa vedno kaj gnjiliga najde. Nikar tega ne zametujte! Marveč ga pridno spravljajte celo zimo v sodec, ki ne téče, in sodec postavite v klet (kelder), de sadje ne zmerzne, kar bi za jesih slabo bilo.